

ZAGROŻENIA ORAZ REKOMENDACJE I WNIOSKI

ID 230

Park Śląski – 10e

Tabela zagrożeń dla krajobrazu priorytetowego

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia	Kod zagrożenia i rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (pkt.)
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.1. Eksploatacja węgla kamiennego na zawał, osiadanie gruntów	II.1. Energetyka II.1.1. Górnictwo	Z	8
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.2. Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	III.5. Inne	Z	2
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	I. Gospodarka przestrzenna V. Ekonomiczne	Z	12
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.1. Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	VI. Społeczno-kulturowe VI.2. Sport i rekreacja	W	2
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego	A.3.5. Zmniejszenie się różnorodności biologicznej	I. Gospodarka przestrzenna	W	8

A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu		I.5.1. Brak planowania krajobrazu		
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.1. Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	VI. Społeczno-kulturowe VI.4. Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	11
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.1. Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	V. Ekonomiczne V.2. Presje ekonomiczne	Z	3
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.2. Wprowadzanie do harmonijnych zespołów architektoniczno-krajobrazowych materiałów i obiektów degradujących wyraz stylistyczny i funkcjonalność całego zespołu	VI. Społeczno-kulturowe VI.4. Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	3
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.2. Wprowadzanie do harmonijnych zespołów architektoniczno-krajobrazowych materiałów i obiektów degradujących wyraz stylistyczny i funkcjonalność całego zespołu	V. Ekonomiczne V.2. Presje ekonomiczne	W	3
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.6. Miejsca kultu i pamięci narodowej	B.6.2. Zaburzenia struktury przestrzennej, wiodącej funkcji oraz deprecjonowanie powagi miejsc pamięci i martyrologii	VI. Społeczno-kulturowe	W	3
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.1. Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu	I. Gospodarka przestrzenna I.4. Procesy urbanizacyjne	W	3
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.1. Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu	I. Gospodarka przestrzenna I.5.1. Brak planowania krajobrazu	W	4
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu	C.1.4. Chaos przestrzenny i wizualny wywołany przez reklamy, szczególnie w	VI. Społeczno-kulturowe	W	2

C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	przestrzeniach publicznych i wzdłuż pasa dróg	VI.4. Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa		
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.2. Walory estetyczne	C.2.3. Zarastanie roślinnością drzewiastą i krzewiastą ostańców skalnych i ruin zamków oraz muraw kserotermicznych, zamykanie komponowanych historycznych widoków, panoram i wnętrza krajobrazowych itp.	IV.1. Naturalne procesy przyrodnicze	W	5
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.3. Tożsamość miejsca	C.3.1. Zagrożenie tożsamości krajobrazu wskutek mieszania się wzorców lokalnych i procesów globalnych w danym obszarze	VI. Społeczno-kulturowe VI.6. Mieszanie się wzorców lokalnych i procesów globalnych w danym obszarze	W	3
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.1. Walory akustyczne	D.1.1. Hałas komunikacyjny i przemysłowy	I.2 Transport I.2.3. Ruch komunikacyjny	Z	9
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.1. Zanieczyszczenie terenu odpadami	VI. Społeczno-kulturowe VI.5. Wandalizm	W	5
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.2. Zanieczyszczenie powietrza	II. Branżowe II.3. Przemysł II.4. Gospodarka komunalna	Z	10

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu

1. Przeciwdziałanie degradacji i dewastacji ekosystemów wód, lasów oraz zadrzewień
2. Zachowanie zbiorników wodnych wraz z otaczającymi je terenami szuwarów i zadrzewień; niedopuszczanie do dalszej zabudowy otoczenia zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów hydrotechnicznych.
3. Zachowanie starodrzewi, uwzględnienie w zagospodarowaniu terenu funkcji ekologicznych, w tym zachowania zespołów florystycznych i faunistycznych.

4. Pozostawianie lasów i zadrzewień naturalnym procesom sukcesji ekologicznej w miejscach niestwarzających konfliktów z rekreacyjno-wypoczynkową funkcją terenu.
5. Pozostawianie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenie dla ludzi lub mienia.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ładu przestrzennego oraz walorów estetycznych

6. Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
7. W procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego utrzymanie integralności przestrzennej Parku Śląskiego jako kompleksu parkowego o znaczeniu ponadregionalnym, pełniącego dzięki zajmowanej powierzchni, bioróżnorodności, organizacji przestrzeni i nagromadzeniu dóbr kultury unikatowe funkcje przyrodoochronne, ekologiczne, klimatyczne, kulturowe, wypoczynkowo-rekreacyjne i naukowo-edukacyjne.
8. Niewprowadzanie nowej zabudowy, z wyjątkiem obiektów związanych z funkcjonowaniem Parku Śląskiego.
9. Ochrona układu przestrzennego Parku Śląskiego wraz z licznymi obiektami zabytkowymi oraz dziedzictwa materialnego, w tym Planetarium Śląskie, kolejka linowa „Elka”, kąpielisko „Fala”, Hala Wystaw „Kapelusz”, Galeria Rzeźby Śląskiej, Górnośląski Park Etnograficzny, Rzeźba Żyrafy, Rzeźba Karolinka, brama Śląskiego Ogrodu Zoologicznego, ogrody tematyczne (Rosarium, Ogród Japoński, Ogród Bylinowy, Ogród Mozaikowy), główne ciągi komunikacyjne o znaczeniu kompozycyjnym (Aleja Żyrafy, Promenada gen. J. Ziętka, Aleja Gwiazd): 1) w ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w strategii rozwoju lokalnego lub strategiach ponadlokalnych; 2) w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego; 3) w ramach ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i układów urbanistycznych; 4) poprzez niewprowadzanie materiałów, rozwiązań i obiektów degradujących ich wyraz stylistyczny.
10. W ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej uwzględnienie zakazu wprowadzania funkcji i sposobów zagospodarowania mogących negatywnie wpłynąć na walory przyrodnicze, kulturowe i fizjonomiczne o-krajobrazowych Parku Śląskiego.
11. W ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej uwzględnienie: 1) zakazu naruszania integralności kompozycji obszaru Parku Śląskiego przez rozwój sieci transportowych (z wyjątkiem dróg wewnętrznych, związanych z obsługą Parku); 2) nakazu ograniczenia presji infrastruktury technicznej, związanej z obsługą terenów sąsiednich na tereny zieleni.
12. Rekomendowane opracowanie przez podmioty zarządzające zintegrowanych planów inwestycyjnych rewaloryzacji obszarów będących w ich zarządzie.
13. Uznanie ochrony i rewaloryzacji Parku Śląskiego za cel publiczny samorządu wojewódzkiego.
14. Zachowanie obecnej, złożonej struktury krajobrazu Parku Śląskiego, którą tworzą m.in. obszary o charakterze leśnym i parkowym ze stawami, z zielenią wysoką, tworzące wnętrza krajobrazowe różnej wielkości.
15. Utrzymanie charakterystycznego układu kompozycyjnego składającego się z części ekstensywnej położonej na łagodnym stoku, porośniętej roślinnością wysoką oraz intensywnej (ozdobnej) z licznymi funkcjami parkowymi, z główną osią parkową w postaci promenady oraz licznymi osiami kompozycyjnymi stanowiącymi elementy historycznego założenia Parku Śląskiego.

16. Zachowanie licznych obiektów stanowiących dominanty wyróżniające Park Śląski: Żyrafa wraz z ciągiem widokowym prowadzącym spod bramy wejściowej do ZOO (Al. Żyrafy), silna dominanta Stadionu Śląskiego wraz z osiami widokowymi, Hala Kapelusz wraz z przedpołem ekspozycji oraz ciągami widokowymi, Karolinka, brama wjazdowa do Parku (brama główna), Planetarium – Śląski Park Nauki wraz z osią widokową wzdłuż Alei Gwiazd.
17. Ochrona panoramy os. Tysiąclecia z dominującymi budynkami (tzw. "Kukurydze").
18. Ochrona czynnej ekspozycji Parku Śląskiego z urządzonego punktu widokowego poza granicami krajobrazu priorytetowego - Szybu Prezydent w Chorzowie.
19. Nielokalizowanie antropogenicznych dominant krajobrazowych ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wielkokubaturowych, wysokościowych lub wielkoobszarowych.
20. Nieumieszczanie urządzeń reklamowych LED; nieumieszczanie tablic i urządzeń reklamowych na terenach niezabudowanych; ograniczenia wielkości tablic i urządzeń reklamowych oraz szyldów na terenach zabudowanych do 2 m², z wyjątkiem reklam związanych z funkcjonowaniem obiektów Parku Śląskiego.
21. Ochrona i propagowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego Parku Śląskiego.
22. Wzmocnienie roli edukacyjnej i turystycznej Parku Śląskiego poprzez utrzymywanie wyznaczonych szlaków, m.in. niebieskiego Katowickiego Szlaku Spacerowego i zielonego Szlaku Dwudziestopięciolecia PTTK, a także tematycznych ścieżek dydaktycznych poświęconych historii i znaczeniu Parku Śląskiego, w tym szczególnie i dotyczących ochrony klimatu miasta.
23. Działania promocyjne i edukacyjne pokazujące złożoność założeń i funkcji Parku Śląskiego oraz jego rolę w systemie przyrodniczym Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych

24. Przeciwdziałanie hałasowi komunikacyjnemu, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań organizacyjnych i konieczności zachowania walorów estetyczno-widokowych.
25. Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń atmosfery.